

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . I kor. . . . . Vidéken: . . . . . I kor. . . . . Egy óra. . . . . I kor. . . . . Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre . . . . . 4 . . . . 50		Felelős szerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	--

Az első „tiltakozás“.

Debrecen, október 13.

A magyar delegáció mai megalakulása elé, bár a gyakorlat szerint ennek az első ülésnek csak formális jelentősége van, ezuttal bizonyos foku érdeklődéssel nézett a politikai világ, és pedig több okból. Egyrészt, mert a közös ügyek tárgyalására hivatott ezen alkotmányos testület a koalíciós világban egy egész esztendőn át nem működhetett, másrészt, mert az 1908 és 1909 közt, közvetlenül a delegációk legutolsó üléséhez utána játszódtott le az az immár a világtörténet krónikájába feljegyzett nagy horderejű epizód, mely Bosznia és Hercegovina annexiójával kapcsolatosan a monarchia nagyhatalmi állását és nemzetközi vonatkozásait élesen megvilágította, sok tekintetben jelentős tüzpróba tette és a magunk, valamint szövetségeseink erejéről történelmi tanúságot tett. Végül ugyancsak a mai alakulás alkalmával kerültek szétosztásra a közös kormányzat előterjesztései, melyek ezen eseményeknek anyagi következményeit tárgyalják, az annexióval járó hadügyi költségek és az egész kampány levéltára, a diplomáciai közt lefolyt jegyzékváltás, egy szóval a pénzügyi és politikai elszámolás.

A delegációnak már mai első ülése is nem volt érdekesség nélkül való, mert a napi

politikának némely aktuális vonatkozását felszínre hozta. Ide sorozzuk a két horvát koalíciós delegátusnak lemondását és a Justh-párti delegátusoknak a delegációk intézménye ellen leadott elvi tiltakozását. Mind a kettő csak úgy érdemel felemlítést, mint külön politikai céloknak és érdekeknek szolgáló tüntetés, mely csak mint ilyen formálhat jogot arra, hogy egyáltalán diszkusszió vagy kritika tárgya legyen.

A horvát koalíció részéről, mely ma már töredékeiben is a teljes feloszlás képét mutatja, a két delegátus lemondása egy utolsó kétségbeesett kirohanás a bánus és közvetve a magyar kormány ellen. A drávántuli nagyhorvát hazafiak nem tudják megbocsátani a bánusnak, hogy szilárdan kitart azon sarkalatos elve mellett, mely Horvátországban nem tűr más kibontakozást, mint azt, amely az unionista programot, vagyis a Magyarországgal való szoros közjogi kapcsolatot, Horvát- és Szlavonországnak a magyar szent korona kötelékébe való tartozását hirdeti és ezen az alapon a régi kipróbált testvéri viszonyt kívánja felújítani, melynek Horvátország a multban annyit használt láta és amely nélkül a társországok fejlődése lehetetlen.

A függetlenségi párt radikális részének közjogi tiltakozását a mai ülésen Batthyány Tivadar gróf tolmácsolta. Amidőn, a 48-as elvek alapjára elhelyezkedve, követelte az összes közös intézmények eltörlését és külön-

sen a delegációk megszüntetését, melyek mindinkább a fiókparlament jellegét öltik magukra, — a nemes gróf fellépése sem érdekes nem volt, sem az, amit mondott, nem volt új. Régen elmondották ezeket sok-sok évtizeddel ezelőtt Irányi, Simonyi, Helfy és a 48-as elvek más nagyemlékű bajnokai. Mit szóljunk azonban Justhék állásfoglalásához, akik, sutba dobva a politikai erkölcsnek azt az etikai alapját, mely elődei szavát és helytállását még a politikai ellentábor előtt is tiszteletre méltóvá tette, — a függetlenségi agályait akkor hirdetik, amikor éveken keresztül mint az aktív kormányzati munka részesei, egyetlen tiltakozó hang nélkül benne ültek a delegációban és vállalták a felelősséget ezen szerintük oly kártevő közjogi szerv minden ténykedéséért.

Egyébiránt Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök rövid felszólalásában, melylyel a negyvennyolcasok kijelentésére reflektált, igen találóan és félre nem érthető célzással jegyezte meg, hogy ennek a tiltakozásnak az országgyűlésen lett volna a helye, akkor, amikor a delegációk választása volt napirenden. Csakhogy persze akkor az elvi óvás nyomán ki kellett volna mondani a delegációkból való távolmaradást is. . . . A miniszterelnök megvédte a delegációk eddigi működését is és megállapította, hogy azoknak sem a formája, sem a szelleme 1867 óta nem változott s hogy a hatáskör, melyet be-

A kenyér.

Írta: Domanek István.

Az öreg Kapu Demeter csak éldegelt a faluban, mint a többi szegény emberek. Vizzel főzött, mint mondani szokták általában a szegény emberre. Minden baj megjárta volna, csak a csontok ne lettek volna annyira öregek. Hiába no, az öreg már a hét X felé járt. Ez nagy sor még egy méltóságos urnál is, hát még annál, aki egész életében kemény munkában görnyedt hajnaltól naplementig. Szép családot nevelt és mégis vénségére tehetetlenül magára maradt, mint a vénhedt eperfa a ház előtt, mely addig virult, nevelt új ágakat, míg rokkantá, tehetlenné vált.

Egyetlen leánya maradt, aki még huzott hozzá, a Marcsa. Rég ideje már, hogy elkerült a háztól. Nem szerette a falusi életet, hát kapta magát, fölment Pestre. Beállott cselédnek. Aztán felvitte az isten a dolgát: egy nagy uri házban szobaleány lett. Egész nap nem volt egyéb dolga, mint szépen öltözködni, piperéskedni és az urak és nagyságák körül settenkedni.

Marcsának jó szíve volt. Ha nem is sokkal, de valamivel mindig segítette az

öregét. Bizony, ráfért szegényre. Sokat betegeskedett már az utóbbi időkben. Meg hát nem is sokat ért már a munkája. Nem igen hívták már dolagra. Lassan dolgozott, a napszámot meg csak úgy megkövetelte, mint a fiatalabb emberek.

Éppen az elmúlt aratáskor is, amikor a legnagyobb dologidőben ágynak esett, elmondogatta:

— No, nem soká viszem már. Talán csak Szent-Mihályig, amikor az árendát kell lefizetni. Csak addig . . .

Aztán előfogta a szomszéd Halászkék Ferkó fiát és iratott vele egy szép levelet a Marcsának, hogy legjobban tenné, ha hazajönne és itthon együtt mégis csak könnyebben ellennének. Legalább nyugodtabban várná ő is a végórát.

A Marcsa leány egyszerre csak otthon termett. Az öreg alig ismert rá. Egészen megváltozott a két esztendő alatt. És milyen urasan volt öltözve. Az öreg el-elnézte órák-hosszat.

— Mennyire hasonlít a boldogult édesanyjára — szokta volt mondogatni. — Csak a viselkedése nem olyan paraszti. Mintha uri asszony emlíni nevelődött volna fel.

Az első napon ki sem bujt a szobából. Olyan nyomasztóan hatott rá a falusi egy-

hanguság, a csend. Hanem aztán mégis valami után kellett nézni, hogy legalább kenyér legyen a háznál elegendő. Az öreg megint ágynak esett. Napokig nyomta a kemény, vackot. El-elfogta a köhögés és néha fázósztó láz gyötörte órák hosszan át.

Marcsa beállított az uri házakhoz, ahol gondolta, hogy szükség volna cselédre. — Több helyen ilyenforma párbeszéd folyt le közte és az urnó között:

— Hát maga beállana hozzánk szolgálóba?

— Igenis, csókolom kezeit.

— Hol szolgált legutóbb?

— Pesten szolgáltam Binéterné ő nagyságáéknál a Zöldfa-utcában.

— Tudja, nem ilyenre volna szükségünk. Ha tudna egy nekünk való, utasítsa ide.

Kár volt ide fáradnia, elmehet isten hírével.

— És a falusi nagyságáék gyanus pillantásokkal mérték végig. Ha nem mondták is, de gondolták magukban:

— Csak nem fogadok fel olyan cselédet, aki nagyobb urat mutat, mint én. Még a doktor leányainak sincs divatosabb és szebb ruhája, mint ennek. Ki tudja, milyen uton kereste. Hej, Pest . . . Csak nem jó hire van annak. Meg aztán ki is győzné az ilyet bérrel.

Szegény Marcsa hiába kiléncselt az uri

Uzlethelyiségemet f. évi nov. 1-én Piacz-utca 32. szám alá

helyezem át, mely alkalmából a jelenleg raktáron levő

arany-, ezüstneműek, ékszerek és órák
felette olcsó árban lesznek elárusítva.

ROSE DEZSŐ

ékszerész és órász

Piacz-u. 55. Hungária mellett.

töltenek ma is éppen úgy megfelel a kiegyezési törvény szellemének és betűjének, mint akkor, amikor életbe léptették.

Nem hiszszük, hogy a függetlenségi-eknek megint hamarosan kedve támadna az ilyen kiszólásokra. Mert ugyan ki fogja elhinni Batthyányéknak, hogy ők komolyan el akarják törölni a delegációt, melynek olyan szorgalmas munkatársai voltak a múltban, a melyet eltörölni akkor eszük ágában sem volt, holott többség voltak, s amelynek szépséghibáit csak most fedezik fel, amikor megint benne vannak. Hogy is mondja a német költő? „Sie sagt, es schickt sich nicht, sie geth aber doch in die Laube.“

A delegáció a király előtt.

Láng Lajos beszéde.

A trónbeszéd.

Bécs, október 13. A király ma délelőtt 11 órakor fogadta a magyar delegáció tagjait, akiknek nevében Láng Lajos v. b. t. t., Debreczen III. kerületének képviselője, a delegáció elnöke a következő beszédet mondotta:

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb Urunk! A magyar országos bizottság öröklött és szakadatlan hagyományából mély alattvalói hódolattal jelenik meg Felsőged magas színe előtt. Felsőged magyar kormányának előterjesztéseit törvény által kijelölt hatáskörünkben odaadó buzgalommal fogjuk tárgyalni.

A hármasszövetség.

A külügyek terén meggyőződésünknek egész erejével és bensőségével ragaszkodunk azon szövetséges irányhoz, amelynek sziklaszilárd alapjait Felsőged bölcsessége rakta le. A közelmúlt tapasztalatai fényesen igazolták, hogy a hármasszövetség az európai béke legfontosabb záloga és hogy reánk nézve is a monarchia tekintélyének és világhatalmi állásának csorbitatlan megővése mellett ez az irány biztosítja leginkább a béke áldásait.

háznakál; sehol sem volt rá szükség. Párasztházaknál meg nem kell cseléd. Elment volna már akármilyen munkára, csak néhány hatost kereshessen naponta.

Egy napon az ispán ur bezörgetett az öreghez a kis ablakon:

— Hallom, öreg, hogy itthon van a nagy lánya. Eljöhete hozzánk dohányt csomózni.

Az öreg nagyon köszönte az ispán szívesességét. Menten közölte is Marcsával.

Reggel korán már ott állt az irodaajtó előtt a többi napszámos asszonyok között, akik mind erre a munkára lettek felfogadva. Igazán úgy nézett ki köztük, mint az urnő a cselédjei között. Hőfehér arca és finom kezei, valamint egész urias megjelenése éles ellentétben állott amazokkal, a vörös kezű, görnyedt vállú, fakó ruhás alakokkal.

Egyik-másik asszony hangosan megjegyezte:

— Nézzétek már no. Miből lesz a kolera.

Bevonultak a felszerbe s megkezdődött a munka. Hosszu deszkákon nagy garmadában hevert a sok szép sárga dohány. Egy ember adogatta csomónkint, az asszonyok meg kötözgették szaporán.

Egy kis alacsony, vézna termetű, napbarnított arcú menyecske kezdte el a beszédet:

— Tudják-e asszonyok, mi az ujság? Ugy-e nem tudják. Hogy is tudhatnák. Hát az, hogy a pesti ténsasszonyok ezután do-

A véderő.

A véderőben mi a trón hatalmának és a fényének és a monarchia mindkét állama biztonságának büszke kezességét látjuk, a mely az általános védkötelezettség intézményében hus a mi husunkból, vér a mi vérünk-ből és mint ilyen kétszeresen számíthat a mi legmelegebb érdeklődésünkre. Ami a véderő szükségleteiből a védelem szempontjából elengedhetetlennek látszik, azt a magyar országos bizottság kötelességszerűleg jóakaró megfontolás tárgyává fogja tenni, de ugyanakkor lelkiismeretesen fog örködni a felett, hogy áldozataink mindig arányban legyenek a nemzet teherviselési képességével, mert a nemzet anyagi jóléte, annak fenntartása és fejlesztése összes állami életünknek és ezzel védőképességünknek is mellőzhetetlen előfeltétele. Valányszor ezen országos bizottság Felsőged magas színe előtt megjelenik, a törvény által kijelölt feladatok nagysága és komolysága, nemkülönben Felsőged személye iránt minden magyar emberben élő hűség és lelkesedés az ünnepélyesség varázsát váltja ki szívünk-ből.

Nyolcvan év.

Fokozott ez érzésünk ma, amidőn megjelenésünk arra az évre esik, melyben Felsőged töretlen erővel 80-ik évét töltötte be. A nagy életkor teljes testi és szellemi ruganyosságban, a delelő férfikor munkabírásával és munkakedvével ritka adomány, mely örömteljes hálával tölti be keblünket az isteni gondviselés kegyelme iránt. Növeli az örömiünket még ama lélekemelő öntudat, hogy az egész művelt világ népei és koronás fői tisztelettel hajolnak meg Felsőgednek nagy emberi és fejedelmi erényei előtt.

És van még egy szép és magasztos érzés, mely a monarchia mindkét államai polgárainak szívét betölti.

A háború.

Voltak a közelmúltban napok, nehéz és válságos napok, midőn emberileg lehetetlennek látszott, hogy a monarchia békés uton érvényesíthesse kétségtelen jogait. A monarchia mindkét államának népei el voltak rá készülve, hogy fegyverhez kell nyulniok. Vitéz hadseregünket magasán lobogó lelkesedés kísérte nehéz fátadalmában és mindenki boldog volt, aki a szent ünnepekben a meleg családi tüzhelytől elszakadt, távol messze-

ségben vésszel és viharral dacoló fiainkat a szeretet jeleivel megörvendeztethette.

Az összetartozandóság érzete nép és a hadsereg között Felsőged hosszú uralkodása alatt sohasem volt bensőbb és teljesebb, mint e válságos napokban. S a hűség a trónhoz és hazához oly erős volt, hogy csak egy nagy, hatalmas és szent érzés fogta el Felsőged minden hű alattvalóját: meghozni minden áldozatot, hogy derék hadseregiünk minél fényesebb győzelmet arathasson a reánk erőszakolt és kikerülhetetlennek látszott harcban. E mellett elnémult minden érzés, még a szülők, rokonok és barátok természetes aggodalma is veszályben forgó drága szereteteiért.

A béke.

Csak amikor elvonult a förgeteg, akkor tört ki a gyötrött idegekből a megkönnyebbülés fohásza. És ami akkor milliók szemében ragyogott, az a könny nem fájdalom, és nem is az öröm — a mérhetetlen hála könnye volt azon nagy és jószágos uralkodó iránt, a kinek nemzedékek tapasztalatán érlelt bölcsessége és minden alattvalóját egyformán felelő atyai szíve vitte végbe egyedül azt a csodát, hogy oly fényes és vértelen győzelmet arattunk, a melynek dicsőségére egyetlen alattvalójának áldozata sem vetett árnyat.

Éljen a király!

Mindezen érzésünket, melyek e pillanatban szívünket, lelkünket átjárják, a melyeknek visszaadására szegény a leggazdagabb nyelv és halavány a legragyogóbb költői képzelet, Felsőged ezen hű magyar országos bizottsága azon egyszerű szavakba foglalja össze, amelyek édes szeretett hazánkban a négyes folyamok partján és a hármasszövetség tövében milliószoros visszhangra találhatnak minden magyar szívében: Éljen, sokáig éljen a magyarok királya! (Viharos éljenzés.)

A király beszéde.

Öfelsége ezután a következő beszédet intézte a delegáció tagjaihoz:

Az annexió.

Személyemhez való hű ragaszkodásuk biztosítása, melyet az imént kifejezésre is juttattak, élénk meglepedéssel és meleg hálával tölt el. Az országos bizottságok legutóbbi ülészése idején egy a monarchiára

Ez utóbbi szavaknál olyan pillantást vetett az éppen mellette elhaladó Marcsára, mely a szavaknál még sokkal többet látszott mondani. A leányt hirtelen elfutotta a harag; szemei előtt egyszerre összefutott minden. Valami érthetetlen kiáltás hagyta el ajkát és egész erejével a kis vézna asszonyra vetette magát. Földre teperte és néhány kemény ütést mért az arcára. A másik asszony közbe vetette magát és szétválasztotta a két viaskodót. A többiek már messze voltak és nem látták, mi történik.

Marcsa magából teljesen kikelve hazasietett, ott hagyta az álmélkodó asszonyt.

Délben az öreg is felkelt az ágyból egy kis időre s szinte örült, hogy a leány munkát kapott. Végre mégis csak el kellett mondania, hogy mi történt. Majd leesett a lábáról, mikor megtudta az esetet. Marcsa nem mehet tovább az urasághoz dolgozni. De meg nem is volna neki tanácsos oda menni. Bizonyos, hogy azok az asszonyok megtépáznák.

Pedig az utolsó darab kenyér kerül ma az asztalra. Aztán nincs egy árva krajcár a háznál. Mi lesz, ha ez így tart? Se kölcsön, se becsület, se jó akarat sehonnán, semmi oldalról.

Délután a nap szépen kisütött. Olyan gyönyörű őszi idő volt. Az öreg kiült a ház elébe a napra és nézte sokáig, mint vetkezik az öreg eperfa, hogyan hullatja sárga, fonnyadt leveleit.

Szendró Sándor
zongora és hangszerkészítő Debreczen.

Zongora, gramofon és hangszer áruháza
Batthyány-u. 22. sz. alá
helyeztetett át.
Telefon sz. 729.

Telefon sz. 729.

nézve jelentős esemény folyt le. Ugyanis akkor hirdetem ki uralkodói jogaimnak Bosznia és Hercegovinára történt kiterjesztését. Különös meglepedésemre szolgál, hogy az erre vonatkozó akció békés uton teljes sikerre vezetett.

A szövetségesek.

Az európai helyzet, mely egy ideig fenyegető feszültséget mutatott, örvedetesen megtisztult. Megnyugvással közölhetem is önökkel, hogy a német birodalommal és az olasz királysággal fennálló szövetségeink, ha lehetséges, még szorosabbakká és bensőbbé váljon. Igen kielégítő az összes többi hatalmakhoz való viszonyaink is.

A rendkívüli kiadások.

Azon várakozások, hogy az Ausztria-Magyarország és az Ozman birodalom közötti viszony kedvezően fog fejlődni, az 1909. év tavaszán létrejött entente-jegyzőkönyv folytán beteljesültek; valamint a többi hatalmak, úgy mi is legjobban kívánságainkkal kíséreljük az ezen állam erősítésére irányuló törekvéseket.

Hadügyi kormányzatom az országos bizottságnak utólagos alkotmányos hozzájárulását fogja kérni azon rendkívüli kiadásokhoz, melyek a múlt évi külügyi válságok alatt elkerülhetetlenek voltak. A hadsereg és a tengerészetnek ezáltal eltért nagyobb készenléte folytán kormányom azon helyzetben volt, hogy a békés politikai terét nem kellett elhagynia.

Harcképesség növelése.

E tapasztalat ösztönzés arra, hogy a védő harcképességének fenntartásához okvetlenül szükséges eszközök a hadügyi és tengerészeti igazgatás rendelkezésére bocsátásának és ezáltal a monarchiának a lehetőség megadásával, hogy saját érdekei mellett az európai béke érdekeit is hatályosan képviselhesse. Az erre való készség azonban mindig csak a monarchia két államának pénzügyi teljesítő képességére való figyelemmel lesz igénybe veendő.

Ehhez képest hadügyi kormányzatom az 1910. évre szóló előirányzat többletet a leg-szükségesebbre szorította. Az erre vonatkozó javaslatokban a zsoldilletményben álló egyének anyagi helyzetének javítása tekintetbe vétetett.

Marsca ezalatt elment valamerre. Talán új szolgálatot nézni. Marsca ügyes lány, okos lány; majd segít valahogy a dolgon. Csak nem hagyja kettőjüket éhen pusztulni. Estefelé hűvösre vált az idő. Az öreg bement a házba és csak úgy ruhástól leheveredett a vacokra. A nagy csöndben elszenderedett. Álmodott szépeket Egy meseországban találta magát, ahol nem képez nagy dolgot az az egy darab kenyér.

Éjjeltájban egyszerre csak tompa zörgést hall maga körül. Majd egy kéz érinti a vállát. Az öreg felriadt. Nem tudja, ez is az álomhoz tartozik, vagy talán ébren van. Tágra nyitott szemekkel bámul. Az asztalon ég a lámpa. Marsca felöltözve ott áll az ágyánál. Az ajtónál, ahova a lámpa halvány fénye árnyékot vet, valami férfialak áll.

A lány megragadja az öreg csontos, kérge kezét. Valamit mond halkán és hirtelen eltűnik.

Az öreg felugrik az ágyról. Borzongva néz körül. Nem hall mást, csak szive dobogását. Kiszalad az udvarra. A hűvös szél belekapaszkodik hosszú, ősz hajába és a sejtelmek fagyos érzése fut át egész testén.

Észak felől szél kerekedik s közel hozza a pesti vonat éles füttyét . . .

Az öreg letámaszkodik a házba. Az asztalon egy irás fekszik, mellette egy 5 forintos. A papirosra fel van írva: „Ne félj öreg, lesz kenyér, még kalács is.”

Bosznia és Hercegovina.

Az alkotmányos intézményeknek Bosznia és Hercegovinában általam két évvel ezelőtt kilátásba helyezett életbeléptetése azon célból, hogy a lakosság a tartományi ügyek intézésébe bevonassék, immár tényre vált. Az első bosnyák-hercegovinai tartománygyűlés a folyó év nyarán ülésezett. Kifejezést kívánok adni azon bizodalomnak, hogy ez új intézmény működése, kormányom igyekezetével összhangban, a tartomány művelődési és anyagi haladását elő fogja mozdítani.

A benyújtott előterjesztéseket hazafias buzgalmukra és kipróbált belátásukra bízván, teljes szívvel üdvözlöm önöket. (Lelkes éljenzés.)

Általános sztrájk Franciaországban.

A megbénult ország.

Páris, október 12. Az Orleans-vasut alkalmazottai este tartott gyűlésükön elhatározták, hogy haladéktalanul beszüntetik a munkát.

Lyon, október 12. A Paris—Lyon—Mediterraine vasuthálózat alkalmazottainak nemzeti szindikátusa az általános sztrájkot proklamálta, amely éjfélkor fog kezdődni.

Páris, október 12. A kőművesek este gyűlést tartottak, melyben elhatározták, hogy holnap reggel általános sztrájkba lépnek. Az államvasuti alkalmazottak szindikátusa proklamálta az általános sztrájkot, hogy követeléseiket keresztülvigyék. Bizottságot küldtek ki, melynek feladata lesz a munka beszüntetésének időpontját elrendelni. A keleti vasut mozdonyvezetői és fűtői elhatározták, hogy sztrájkba lépnek.

Páris, október 12. Megerősítést nyer, hogy a vasutassztrájkjal kapcsolatban számos elfogatási parancsot adtak ki, melyeket holnap reggel hajtanak végre. A belügyminiszterium este közölte, hogy a keleti vasut összes vonatai elindultak és hogy a Paris—Lyon—Mediterrainé vonalon a forgalom egészen normálisan bonyolódik le.

Utazás automobilon.

London, október 12. Páris és London közt a közlekedés tegnap nem volt olyan nagy mértékben megzavarva, mint ahogy előrelátták. Párisból a vonatok két-három órai késéssel érkeztek Calaisba. A postal szolgálatot részben automobilon teljesítik. Sok utas is automobilon utazik Belgiumba és Németországba. Az utazás díja Párisból Calaisba, vagy Boulogneba 100—150 frank. A basel—boulogne—folkeztowni vonat utasai azt beszélnek, hogy a vonatot a francia határon túl katonák vezették. Párisban azonban a menettéri jegyek tulajdonosaitól eltekintve, csak olyanok kapnak jegyet, akiknek igen fontos az ügyük. Több londoni és párisi cég automobilszolgálatot rendezett be Páris és London között. A menetdíj négy személy részére 15 font sterling.

Ostrom, megszállás.

Berlin, október 13. Lilleből táviratozzák: A asuti sztrájk következményei egyre érezhetőbbé válnak. Itteni üzletemberek ma Párisba tett automobilutakért 45 frankig terjedő összegeket fizettek. Az összes állomásokon hadifelszereléssel ellátott csapatok toboroznak. A vasuti-tudakozódó irodákat tegnap megostromolták, míg végre plakátokon értesít-

tették a közönséget, hogy egyelőre a vasut-igazgatóság maga sem tudhatja, hogy a vonatok mikor indulnak.

Párisból jelentik: A vasutasok sztrájkja egyre terjed. Ma már minden forgalom megszűnt. Még azokon a vonalakon is, melyeken eddig nagy ügygyel-bajjal közlekedhettek a vonatok, ma már teljesen megszűnt a forgalom, mert a sztrájkolók a vasuti jelzőket és szemaforokat eltávolították helyükről. A még közlekedő vonatokat nyílt pályán megállították. A sztrájkolók erőszakkal megakadályozták a még esetleg közlekedni akaró vonatokat.

Briand miniszter kijelentette, hogy a sztrájkolóknak 22 vezérét letartóztatja lázítás büntette miatt. Az igazságügyi kamara több tagja figyelmébe ajánlotta a miniszternek azon körülmény mérlegelését, hogy ez a tervezett intézkedése fölülte veszedelmes lehet, mivel a lakosság körében a sztrájkolókkal igen nagy tömeg szimpatizál. A villamos művek munkásai kijelentették, hogy ha a miniszter erélyesebb rendszabályokhoz nyúl a sztrájkolókkal szemben, akkor ők is beszüntetik a munkát és ez esetben a villamos áramu vasutak is megállnak, ami teljes megszüntetését jelentené az egész város forgalmának.

Lépine rendőrfőnök utasította a rendőrséget, hogy minden mozgalmat csírájában fojtsa el.

Este jelentik egy budapesti lap tudósítónak: Ma letartóztattak öt sztrájkvezért. Egy sztrájkvezér nevét tévesen írták a letartóztatást elrendelő végzésre, mire az illető vonatkozott a rendőrök felszólítására megadni magát, erre a rendőrök erőszakkal cipelték el.

Páris, október 12. A Humanité című lap szerkesztőségében torlaszokat állítottak a bejáratok elé, hogy ezzel megakadályozzák a letartóztatásokat végző rendőrök benyomulását.

A rendőrök segítségére ma 12 ezer katonát bocsátottak. A sztrájkolóknak kevés a pénzük és ennél fogva a vonatok igazgatósága azt hiszi, hogy mihamarabb kiéheznek a sztrájkolók.

Usés hercegnő 100 ezer frankot adott a sztrájkolók segítségére.

A francia kormány a belga vasut-miniszteriumhoz fordult azon kéréssel, hogy engedjen át belga gépészeket, hogy ezekkel legalább a legszükségesebb forgalmat lebonyolíthassák. Hír szerint Belgiumban ezen kérésnek a napokban eleget is fognak tenni. Más kérdés azonban az, hogy a belga gépészek vállalkoznak-e majd erre az életveszedelemmel járó munkára.

Megbízható czimtár csakis a Debreczeni Független Ujság képes Naptárában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Másnak még pénzért sem adjuk.

Színház és Művészet

A Zenekedvelők Körének intéző-bizottsága Simonffy Emil elnöklete alatt legutóbb tartott ülésén összeállította az idei szezonban adandó hangversenyek sorozatát. — E hangversenyek méltán sorakoznak az előző évek legfényesebb estélyeihez. — Eddig Kun László 80 tagu szinfonikus zenekarával, Juon Manén spanyol hegedűművészszel, Ivonne de Treville és a világhírű cseh vonósnegyessel szerződött a Kör. — A zselő hangverseny valószínűleg november elején lesz. — Együt-

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

tal értesíti a Kör a tagokat, hogy a jegyek kiállítására folyamatban van, s azokat a jövő héten kézbesíteni fogják.

Csákó és kalap. A színházi iroda jelenti: Nagy ambícióval és lázas szorgalommal készül a színtársulat egész személyzete a vasárnapi bemutatóra a Csákó és kalap első előadására. A kitünő ujdonság, mely eddig Európa minden nagyobb színpadját bejárta és Bécsben a közel múltban a 3-ik előadása után betiltatott, mert a hadsereget sértő eszméken épül fel annak meséje, de Budapesten vígan halad 3 jubileuma, a 75. előadás felé. Kitünő szerepe van az ujdonságban Turinának, Uti Gizellának és Császár Kamilának. A férfiak közül Zilahi, Thuri, Ligeti, Pataki, Kemény, Décsy, Torma, Nádor, Kardos, Szántó, Borbély és Bombai játszanak nagyobb szerepeket. Az előadás tekintettel, hogy a repülő verseny egy hétre el lett halasztva kis bérlet 3. számban adatik és nem mint jelezve volt bérletszünetben.

A patika-panama.

A vizsgálat eredményei.

A rendőrségi nyomozat során a receptpanamák ügye mindinkább kezd szélesebb hullámokat verni. Tegnap egész nap folytatta a rendőrség az újabb kihallgatásokat és egy sereg gyógyszerészt és a munkásbiztosító tisztviselőit idézték be. Nyilatkozik a budapesti gyógyszerésztisztület is és fölháborodással utasítja vissza a hurokra került panamistáknak a gyógyszerészi karra szórt meggyanúsításait. A tisztület hosszú lére eresztett megnyilatkozásában csupán ama meglepő tény derül ki, hogy az igen tisztelt tisztület, mint ilyen, már ez év április havában nyert hivatalosan és hitesen értesülést arról, hogy a tisztület egynéhány tagja szélhámoságot íz a receptek körül. Ha a tisztület már akkor, amikor Pray Valér közölte vele a konkrét tényeket, megtette volna kötelességét és erélyesen lépett volna föl a receptcsalókkal szemben, hogy ez a szennyes ügy nem vett volna föl ilyen nagyarányú mérveket.

A vizsgálat most ki lett terjesztve más orvosok és gyógyszerészek ellen is, egy a vizsgálatot kiterjesztették Fraenklen kívül még egy orvosra és egy váci-köruti gyógyszerészre, akinek neveit azonban a rendőrség egyelőre titokban tartja. A mai vagy holnap nap folyamán azonban beidézik őket és akkor ki fog derülni, kikről van szó.

Glück nem épelméjű?

Megjelent ma a főkapitányságon Glück Gyula orvos, sanatoriumtulajdonos, a terhelt Glück Dezső bátyja és azt igyekezett bizonyítani Sándor kapitány előtt, hogy a fivére nem épelméjű. Bizonyítékul többek közt azt hozta fel, hogy boldog-boldogtalant be igyekszik rántani a vallomásaival. Az orvos állítása szerint fivére már régen nem beszámítható.

Nem vonták vissza a beismerést.

A rendőrség jegyzőkönyvében nincs annak nyoma, hogy a terhelt beismerő vallomásukat visszavonták volna.

Ma délelőtt különben Sándor László kihallgatta Muschitz Gézát, a Szöllőssy-patika gondnokát és Markbreiter Ferencet, a Braun-gyógyszertár volt gondnokát. Azok az újsághírek, hogy Markbreitert már tegnap kihallgatták, valótlanak.

Sándor László lepecsételte az iratokat és büntjeleket és délután két óraker a terheltet átkísérték az ügyészségre.

Pető Sándor képviselő a munkáspénztár nevében kérvényt nyújtott be, amelyben a terheltet egész vagyonára kéri a biztosítási végrehajtást huszonezer korona szenvedett kár erejéig.

Mentőtanuk.

A letartóztatott orvos védőjénél többen jelentkeztek volt páciensei közül, akik hajlandók tanúsítani, hogy az orvos csakugyan rendelt a számukra olyan gyógyszereket, amelyek a pénztár szabályai szerint nem jártak volna nekik. Ezekért ellenértékképpen más, megengedett gyógyszerek receptjeit adta és ráírta: „kicsérélendő”.

Braun gyógyszerész ügyvédje összeállította a Fraenkl által kiállított receptek kimutatását az 1909. év folyamán és 1919. ápriliséig, amikor a gyógyszertrát eladta. A Fraenkl-féle receptek értéke kétezerhatszáz korona. Ebből 30 százalék engedmény a munkáspénztár számára levonandó, marad körülbelül kétezer korona. Ha már most felteszszük, hogy a receptek fele fikтив — mondja a védő — a pénztár kára Braun részéről mindössze ezer korona.

A nagyerdei korcsolyapálya és a csolnakázó tó.

Nagy értekezlet a városházán.

Városunk egész közönségének kívánsága a nagyarányú modern korcsolyapálya létesítése. Igazán különös állapot is volt az, hogy ilyen 100 ezer lakossal bíró nagy arányokban fejlődő városnak hosszú éveken keresztül nem volt korcsolyapályája. A közönséget ismerte indította meg a Debreceni Tornaegyesület másfél évvel ezelőtt a mozgalmat egy a Nagyerdőn létesítendő korcsolyapálya iránt.

Az egyesület szem előtt tartva a város színterének ügyét is, úgy tervezi, hogy a helyi vasut erdei állomásával szemközt fekvő nagy területen tavat létesít, amely nyáron mesés szép csolnakázóul, télen pedig kitünő korcsolyapályául szolgál.

A terv megvalósításával a Nagyerdő igazán gyöngye lesz városunknak. A tó déli partján hatalmas villaszerű korcsolya-csarnok épül, ebben lesznek a várótermek, buffet stb. A tó környékét ültetvényekkel, virágokkal, gyönyörű parkká alakítják át.

Tervbe vették továbbá még egy modern nagyarányú uszoda létesítését is.

A Debreceni Tornaegyesület ezton kéri fel Debrecen város hölgy és férfi közönségét, hogy e városnak fejlődését nagy lépéssel előrevívó terv megvalósítása érdekében a holnap, pénteken este fél hat óraker a városháza nagytermében megtartandó értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A milliomos fiu szerelme

Egy fővárosi leányért lett öngyilkos.

A minap megemlékeztünk az okányi kastélyban történt véres esetről, ahol a fiatal Schwarz Andor fegyvert szegezett a szívének. Ezt a szomorú egyszerű öngyilkosságot most misztikus szálakkal szövögetik körül.

A család egyik előkelő tagja azonban nem titkolja, mi történt s így nyilatkozott:

— Érthető, az kérem, ha a család nem akarja volna a szerencsétlenséget. Képzhetni, micsoda fájdalom az a szülők szívének, ha daliás, szép és igazán jó gyerekek, akinek e földön minden megadatott, talán fiatalos megmondhatatlanságból vagy pillanatnyi felindulásában ilyen végzetes tette ragadtatja magát. Schwarz Andor ugyszólván egyedüli ura a 12.000 holdas okányi birtoknak s a 16.000 holdas orosz-lamosi dominiumon is ő gazdálkodhatott. Apjának az ecsedi lápon is nagykiterjedésű uradalma van. Valóban nem lehetett oka az öngyilkosságra. De hiszen nem mindig anyagi okok szülik az öngyilkos elhatározásokat. Szerencse, hogy a sérülés nem veszedelmes. Kaczvinszky doktor, a gyulai kórház főorvosa és Fráter Imre nagyváradi kórházigazgató kezelik. A család Herzl sanatóriumába akarta vinni a beteget, de az orvosok nem tartják szükségesnek, biznak a felépülésében.

Az öngyilkosság oka sem maradt titokban. A fiatal milliomos reménytelenül szeretett egy lipótvárosi kisasszonyt. Reménytelenül, mert szülei nem akartak beleegyezni a házasságba. De most már alig várják, hogy a beteg felgyógyuljon. Boldogságának nincs már akadály az utjában.

Rendelet a póttartalékosokról.

A honvédséghez osztatnak be.

A honvédelmi miniszter közzétette a honvédelmi miniszter körrendeletét bocsátott ki, amely szerint azon főlös számú póttartalékosok, kik az ajánlás és beosztás fentartásával soroztattak be a hadseregbe és honvédségbe, sorszámaik rendje szerint és akként osztandók be, hogy a legkisebb korosztályú és sorszámu ilyen egyének, továbbá a magasabb korosztály- és sorszámmal bíró azon főlös számú egyének, akik akár ajánlás és beosztás fentartásával, akár a védtörvény 15. szakaszának 2. bekezdése értelmében a sorszámu rendén kívül a honvédséghez soroztattak, a honvédség póttartalékába osztandók be.

A főlösszámuak közé jutott azok ez egy évi önkéntesek, akik eme hadseregbeli póttartaléki zárszámmal kisebb korosztály- és sorszámmal bírnak, az 1911. évi hadseregbeli ujoncjutalékba, ellenben az ezen zárszámmal magasabb korosztály- és sorszámmal bíró egyének szintén az 1911. évi honvédségi ujoncjutalékba leendő beszámítása céljából jóbavételek gyanánt egyaránt előjegyzésbe veendőek.

A fősorozás ideje alatt, vagy később megkeresés útján idegen járásokban besorozott és a főlös számú póttartalékosok közé jutott oly egyének akiknek besoroztatása a fősorozás befejezéséig, vagyis a végleges számbavételi kimutatás összeállításáig az állítási lajstromokba még nem volt bejegyezve és akiknek száma a számbavételi kimutatás 18-ik és 19-ik rovataiban nincsen kimutatva, a fentebb elrendelt beosztásnál nem veendőek figyelembe, hanem ezek csakis a hadseregbeli póttartaléki végleges zárszám megállapítása után és ezen zárszámhoz képest lesznek utólag a hadsereg, illetőleg a honvédség póttartalékába beosztandók.

Megbízható czímtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknék ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Öngyilkosság a Piac-utcán.

Róza marólugot ivott.

Ma a déli órákban a Piac-utca 70. számú házban egy fiatal leány végső elkéseredésében a szerelmes cselédek tipikus mérgezős szeréhez, a marólughoz folyamodott. Mindössze 20 fillérjébe került a veszedelmes szer, de valószínűleg az életével fog megfizetni érte. A mende-mondák szerint azért dobta el magát az életet, mert a kedvese elhagyta. Ez azonban csak sablonos ráfogás, mint ahogy minden öngyilkos leányra legelőször is ilyenféle okokat igyekszik kisítni az emberek sokszor magosan csapongó fantáziája. A leány menyasszony volt és vőlegénye nem hagyta el, ellenben az okozta elkéseredését, hogy a mostoha anyjával rossz viszonyban élt.

Bodoni Rózának hívják az elkéseredett leányt, aki szobaleány volt és mostoha anyjával együtt lakott a Piac-utca 70. szám alatt. A leány mindössze 18 éves volt. Nemrég tartotta az eljegyzését egy fiatal emberrel. Gyakran panaszkodott, hogy mostohaanyja rosszul bánik vele és emiatt buskomorságba is esett.

Ma délelőtt 11 óraker hozzátartozói egy-

szerre csak azt vették észre, hogy Róza öszszecssett és fájdalmasan nyöszörög. Azonnal látni lehetett, hogy valami mérges szert vett be. A gyorsan előhívott mentők megállapították, hogy marólugot ivott. Nem is kellett találgatni, hogy öngyilkossági szándékból tette, hisz már napok óta panaszkodott ismerőseinek, hogy tovább nem bírja ki a mostohaanyjával való feszült viszonyt. A mentők bevitték a kórházba, ahol nem biznak abban, hogy a szerencsétlen leány felépül. Oly rosszul van, hogy a holnap reggelt is alig éri meg.

Piackérdésünk rendezése.

A rendőrfőkapitány tervezete.

Piac kérdésünk rendezése valóban népszerű eszme ma, ha mindjárt nem is a folyton növekedő árak szabályozásnak tényében nyer kifejezést. Más tekintetben is van elég sok rendezni való a debreceni piac-kérdés körül. Rostás István rendőrfőkapitány erős kézzel nyult a piac-rendezés kérdéséhez. Már a kolerajárvány kezdetén megnyilvánult az ő szigorú intézkedése. A napról-napra folytatott piacvizsgálatok mutatták, hogy itt állandó éber hatósági ellenőrzés szükséges, ha a vásárló közönség érdekeit hathatósan akarják megvédelmezni.

Minden esetre lehetetlen dolog ennél a kérdésnél a régen vajudó vásárcsarnok létesítésének eszméjére nem gondolni. Ez volna egyik radikális eszköze a piackérdés rendezésének. Ez azonban — ismerte a hivatalos eljárás csigalassúságát — még igen sokára fog testet ölteni. Addig is azonban kár volna tétlenül várni.

Rostás István rendőrfőkapitány terjedelmes és részletes tervezetet kíván legközelebb benyújtani a tanácshoz a piaciügy rendezésére vonatkozólag. A tervezetet magát egész terjedelmében még nem ismerjük, de így ismeretlenül is feltesszük, hogy az sok hasznos és üdvös intézkedést fog tartalmazni.

Egyelőre arról van szó, hogy a villamos vasut építése folytán előállott zavarokat úgy oldják meg, hogy a Csapó-utcai piac egy részét a Rákóczi-utcába telepítik. A helybeli árusok megmaradnak a Csapó-utcán, a vidékiek azonban a Rákóczi-utca kerületébe kerülnek. Más tekintetben is üdvös újítások készülnek a piacentrendezés körül, melynek terve legközelebb nyilvánosságra kerül.

HIREK

Tűz a debreceni színházban előadás alatt. Tűzoltók lokalizálták a tüzet.

A Kuruzsló tegnapi előadása alatt igen veszedelmes tüzeset történt a színpadon, amely könnyen végzetessé válhatott volna, ha a tűzoltók nyílt színen, a közönség szeme előtt nem lokalizálják a tüzet.

Mikor a színpadi utasítás szerint Császár Kamilla, mint szobaleány felgyújtja a függőlámpát, véletlenül tüzet fogott a lámpa fodoros papirosernyője s a tűz már-már belekapott a villamos vezeték ugyanilyen papírba csavart göngyölegébe is.

Huzella Irén igyekezett elfojtani a tüzet, de sikertelenül. Szerencse, hogy ruhája tüzet nem fogott oltás közben.

Végre is két tűzoltó jött a színre s vizes pokrócot dobott az égő papírra, ezzel a közönség szeme láttára lokalizálták a tüzet.

Ezután leeresztették a függőnyt, hogy megállapíthassák nem-e tévedt rossz helyre

valami kipattant szikra s csak miután hivatalosan konstatálva lett, hogy minden veszély elmúlt, huzzák fel a függőnyt s folytatták az előadást ott, ahol félbehagyták.

Egy-két ember megijedt s izgatottan viselkedett a tűz alkalmával, míg a közönség hogy része csöndben, nyugodtan várta a fejleményeket.

Igazán csak a közönség nyugodt magatartásának tulajdonítható, hogy pánik nem támadt a színházban.

— **Kálmán napja.** Ma volt Kálmán napja, amikor is a debreceni Kálmánoknak is bőven kijutott a jókívánságokból. A városházán számos üdvözlétekben volt része Szabó Kálmán tanácsosnak, ugyszintén számosan gratuláltak dr. Boldizsár Kálmán mezőrendőrfőkapitánynak is.

— **Istentiszteletek a gör. kath. templomban,** ma pénteken, a „Boldogságos Szűz oltalma” ünnepén: fél 7 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szent mise, utána körmenet; délután 3 órakor vécsernye, 4 órakor rózsafüzér átátosság.

— **Nyilatkozat.** Felkérettünk a következő nyilatkozat közlésére: A Debreceni Független Ujság tegnapi számában „Tör” aláírással közlemény jelent meg. Ezen közlemény beszámol azon értekezletről, melyet a Zenekedvelők Társasága felhívása folytán egy zenekar létesítése céljából tartottak, s többek között azt is írja, hogy a propaganda eszközlése céljából egy bizottságot küldtek ki, melynek én is tagja volnék. Erre vonatkozólag kijelentem, hogy az említett értekezleten nem jelentem meg, mert mint a Zenekedvelő kör már 3 év óta fennálló zenekarának tagja épen a cél érdekében kötelességemnek tartom, hogy a nagy fáradsággal és anyagi áldozattal megteremtett intézmény fenntartásához és tökéletesítéséhez telhességem szerint hozzájáruljak és mert az értekezlet kiindulási pontját nem tartom alkalmasnak arra, hogy a két zenegyület erőinek együttes működését lehetővé tegye. Debrecen, 1910. október 13. Dr. Szenes Zsigmond.

— **A Csokonai- és Emlékkert jövője.** A Csokonai-kör kérte a várost, hogy a Csokonai-kör rendezése és az Emlék-kert újjáalakítása ügyében küldjön ki egy bizottságot, melylyel közösen állapítaná meg a kör a tervezeteket. Miután a közgyűlés legutóbb úgy határozott, hogy a kertek gondozását házi kezelésbe veszi át a város, a tanács mai ülésében a főmérnököt bizta meg a tervezetek elkészítésével.

— **Őszi vásár** A debreceni Dienes-napi vásár küszöbön van, október 17-én kezdődik s 20-ig tart a bőr, gyapjú, méz, dió, stb., szóval a kirakodó vásár, 20. és 21-én lesz a juh-vásár, 22. és 23-án a sertésvásár, 23. s 24-én a lóvásár és 24. és 25-én a baromvásár.

— **A Debrecen—Derecske—Nagyvárad közti vasúttársaság** — mint ezt megirtuk, — kéri a várostól a vasut céljaira közgyűléseleg megszavazott 80.000 korona háromharmad részét 60.000 koronát. A városi tanács a 60.000 korona kiutalását mai tanácsülésében úgy rendelte el, hogy addig is, míg a törzsrészevényeket kiállíthatják a város részére szavatosság mellett kapja meg a vasúttársaság a 60.000 koronát.

— **A zombori petíció.** Ma folytatták a zombori petíció tárgyalását a Kuriánál. A tárgyalás még ma sem nyert befejezést. Holnap folytatják.

— **Az egyház hivatalos órái.** A debreceni ref. egyház tisztviselői beadványt intéztek az egyháztanácshoz, hogy állandósítsa a délelőtti hivataloskodást, ami előnyös az egyházra is, mert sokat takarít meg a fűtésen és világításon. Különbösen sincs értelme a délutáni hivataloskodásnak, mikor a városi és állami hivatalokban mindenütt behozták az egyfolytában való hivataloskodást.

— **Kegyelem a hajdumegyei katonaszökevényeknek.** Kovács Gyula, Hajdumegye al

ispánja ma kapta meg a honvédelmi miniszter leiratát, hogy a király születésének 80-ik évfordulója alkalmából kegyelmet adott az összes katonaszökevényeknek. A miniszter ebből az alkalomból arra utasítja az alispánt, hogy irassa össze a katonaszökevényeknek névsorát és terjessze föl, hogy az ellenük folyamatban levő eljárást megszüntethessék.

— **Magyary Kálmán emléke.** Magyary Kálmánnak a debreceniek egykori klasszikus cigányművészeinek ma leplezték le emlékoszlopát a várad-utcai temetőben igen nagyszámú közönség jelenlétében. Ugy Debrecen minden rendű és rangú zenészvilági, mint az előkelő társadalom nagy számban képviseltette magát az ünnepies aktuson, melynél Szathmáry Zoltán lapszerkesztő mondott rövid beszédet, méltatva Magyary Kálmán művészi működését. Az emlékmű valódi fekete márvány, rajta szimbolikus domborművel, — hegedűvel, — ékesítve.

— **A katonai harcászati céllövőtér ügye.** A város tárgyalásokat folytat a katonai parancsnokságokkal a harcászati céllövőtér bérlete tárgyában. A bérlet ugyanis 1912-ben lejár. Miután pedig a céllövőtér miatt az ottan körüli földbérletek értéke csökken, a város magasabb bérösszeget kíván a katonai parancsnokságtól. Hajlandó azonban jutányosabb áron a város határában távolabb eső földterületen bérletet nyújtani e célra.

— **Adózók figyelmébe.** Az 1908—09. évi I—II. osztályú kereseti adó kivétési pótlajstrom 1909. évi hadmentességi díj kivétési pótlajstrom és az 1910. évi házadó kivétési lajstromok f. hó 21-ig a városi adóügyi osztálynál (félemelet 11.) 8 napi közszemlére lesznek kitéve, azokat az adóköteles felek megtekinthetik és esetleg sérelmes kivetés ellen észrevételeiket megtehetik. A háztulajdonosok figyelme különösen felhívatik a f. évi házadó kivétési lajstromok betekintésére, mivel az adóügyi osztály által már megállapított és a múlt évi házadó kivetésnél is 186000 koronával magasabb házbéradót a pénzügyigazgatóság 306000 koronára felemelte.

— **A debreceni repülőnap.** Megirtuk tegnap, hogy a vasárnapra tervezett repülés a francia vasutas sztrájk miatt elmarad s az a következő vasárnap, e hó 23-án lesz. Az eddig terjedő időt a rendezőség arra használja fel, hogy a feledhetlen látványosságot, melyet a kiváló francia aviatikus felszállása fog nyújtani, mindjobban előkészítse. A míg tehát Letzter József óriási költséggel Debrecenbe hozza Fernand Blanchard-t, Blierot legkitünőbb tanítványát, hogy a sok kudarcral végződő övidéki repülések után a város közönsége valóban megcsodálhassa a levegő meghódításának kiváló hőstét, addig ide tévedt tegnap egy Lewkovics nevű állítólagos aviatikus, hogy a debreceni közönség előtt is bemutatassa, mennyire ne mért az aviatika tudományához, Lewkovics igen szánalmas kísérletekkel próbálkozott meg több vidéki városban. Repülni, egyáltalán nem tud s a mutatóványához kicsődült s drága pénzt fizető publikumnak semmi ellenértéket nem nyújtott a belépődíjakért. Legutóbb Miskolc város közönsége ült fel Lewkovics nagyhangú reklámjának. Vasárnapra invitálta ki a föld guruló hőse a miskolci publikumot a zsolcai gyakorlótérre, de nagy kudarcot vallott. Mint miskolci laptársaink írták Lewkovics nem ért a repüléshez, még csak tisztességesen gurulni se tudott. A közönség fenyegető magatartást tanúsított, hogy Lewkovics beszedte a díjakat s nem mutatott semmit, legfeljebb a gépet, a melyet a gyermekek is ismernek már a képeslapokból. Ilyen körülmények között nevetéses arról beszélni, hogy Lewkovics Debrecenben hatósági engedélyt kapjon a repülésre, annál is inkább, mert már több városban hasonlóképpen kompromittálta magát. A debreceni közönségnek a következő hét vasárnapján lesz módjában olyan aviatikus felszállását látni, aki már versenyeken is részt vett s így nincs értelme annak, hogy egy debreceni polgár komoly vállalkozását avatatlan kezdő kísérlete miatt meghiusítsák.

— **Zavarok Portugáliában.** Lisszbonból jelentik: A jezsuiták főfészket, a Campolide-kolostort katonaság kerítette be, mert lakói még benn tartózkodnak. A 16. gyalogos és az első tüzérezred katonáit rendelték ki. Ezek voltak a legtüzeesebbek a forradalom kitörésekor. A nagy kaput betörték. Ekkor egyik emeleti ablakból pokolgépet hajítottak a kapu elé. A felrobbant dinamitbomba egy fegyveres polgárőrt és egy katonát szétépett. A katonaság vak dühvel rohant a kolostorba. Egyetlenegy szerzetest sem találtak, mert valamennyien elmenekültek az alaguton, a mely a kolostorból a külvárosba vezetett. — Madrid, október 13. A Portugáliából elüzlött szerzetesek és apácák seregestül menekülnek Badajozba és Vigóba. A képviselőházban Iglésias köztársasági képviselő megintertpellálta a kormányt az invázió miatt. Canalejas miniszterelnök azt felelte, hogy nem fogja tűrni a szerzetesek beözönlését, de tekintettel lesz a humanizmusra.

— **Ki a gyújtogató?** Megirtuk tegnap, hogy Kecskés János bérkocsinak a Csigekertben levő háza és istállója leégett. A rendőrség nyomozása kiderítette, hogy a gyújtogató a tulajdonosnak 3 éves János nevű kis fiától eredt, aki egyik szomszédjuk kis leányával az istállóban a szalma körül játszadozott és egy elejtett gyufával meggyújtotta az istállóban felhalmozott szalmát. Innen keletkezett a tűz.

— **Főispán és exképviselő párbaja.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Fodor-féle vivx teremben ma Buza Barna volt országgyűlési képviselő és Meczner Béla, zemplénmegye főispánja kardpárbajt vívtak. Buza Barna a karján egy 7 centiméteres sebet kapott, és Meczner szintén a karján könnyebben sérült meg. A felek nem békültek ki.

— **A gyógyszerárak zárórája.** A nagyérdemű közönség tájékoztatására tudatja a debreczeni gyógyszerész testület, hogy a gyógyszerárak október hó 15-től kezdve a téli időnyben április hó 15-ig este 8 órakor záratnak.

— **A vargakertiek kérelme.** A vargakerti lakosok azt kérték a várostól, hogy a Herczeg-utca végétől a Miklós-utca végéig járdát építtessen a város és pedig úgy, hogy a járdaépítésnél a régi, kibontott csatorna tégláit használják fel. A tanács a kérelmet kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak, felhíván azt javaslatételre.

— **A Simonffy-utcai bérházak bolt- és lakásbérletel.** A város Simonffy-utcai bérházaiban több boltbérlet és lakásbérlet jár le május 1-én, melyekre az árverést október hó 28-ikára tűzte ki a városi tanács mai ülésében. Az erre vonatkozó hirdetmények a napokban jelennek meg a lapokban.

— **Elhunyt ezredes.** Steiner Gábor nyugalmazott ezredes, pénzügyi elnök, mint őszinte részvétellel értesülünk ma délután meghalt. Steiner Gábor Debrecen előkelő társadalmának tipikus, magyarérzelmű ismert tagja volt s köztiszteletnek, becsülésnek örvendett. Évek óta cukorbetegsége volt s ez vitte halálba a jó kedélyű jovialis öreg urat.

— **A felső kereskedelmi iskola felső osztályu növendékei** Fux Antal és Margócsy Emil tanárok vezetésével a tegnapi nap folyamán megtekintették a Debreceni Faipar Részvénytársaság modern és fejlődésben lévő Ispotály-laposi gyártelepét, hol szíves fogadtatásban részesültek. Utánna az ez évben létesült Vendéglősök, hentesek és mészárosok műjégygárának üzemével ismerkedtek meg.

— **Kolerariádalom a rendőrségen.** Tegnap éjjel a rendőrség bünyügyi osztályán hirtelen rosszul lett Bakóczy Gergely közrendőr. Koleragyanus tünetei támadtak. A megriadt rendőrök azonnal jelentést tettek az ügyeletes rendőrtisztviselőnek, aki viszont Ozory István rendőrkapitányt értesítette az esetről. A beteg rendőrt Balkányi Ede dr. rendőrorvos megvizsgálta, de semmi kolera-gyanusságot nem észlelt rajta. A beteg rendőrt Kinizsi-utca 15. számú lakására vitték.

— **Gyermekgyilkosság az Aréna-uton.** M reggel rémes gyermekgyilkosság történt az Aréna-ut 132. számú házban. Hét órakor

a viceházmesterné, amikor bement a világító udvarra, hogy kihozza onnan a szemetes kosarakat, az udvar közepén egy elcsönktoit gyermekholttestet talált. Egy látszólag újszülött fiucsecsemő holtteste volt, kicsi karjai és lábacskaí késsel át voltak vágva, azonfelül a holttest össze volt zuzva, ami azt bizonyította, hogy felülről dobták az udvarra. Az első emeleten, az udvarra nyíló illemhely ablaka alatt a fal véres volt, bizonyosága annak, hogy onnan dobták le a csecsemőt. A megindított rendőri vizsgálat a következőket állapította meg: Az Aréna-ut 132. számú ház első emeletén a 12. számú lakásban lakik egy borbélysegéd, annak sógornője, a 23 éves Zóni Teréz. A leány ma hajnalban kiment az illemhelyre és ott elfogták a szülési fájdalmak. Hogy szegyenét eltitkolja, az újszülött gyermeket megölte, el akarta a hullát darabolni, hogy az illemhelybe dobja, de már ehhez nem volt elég ereje és így a hullát ledobta az ablakról. A leányt, akit bevittek a VI. ker. kapitányságra, ott leghatározottabban tagadta a gyermekgyilkosságot, de a rendőrorvos megállapította, hogy a leány az éj folyamán szült. A leányt letartóztatták és átvitték a rabkórházba.

— **Elfogott tolvaj.** A nánási rendőrség a tegnapi folyamán egy rég körözött notórius tolvajt fogott el. Az illető Singer Dániel, aki Varga Sándor cipésztől egy órát lopott, de ezenkívül még más bűnök is terhelik lelkiismeretét. Letartóztatása után a debreczeni ügyészség fogházába szállították.

— **A mai nap halottjai.** Az állami anyakönyvi hivatalból a következő halálozásokat jelentették be az állami anyakönyvi hivatalba Kardos András református 46 éves, Fige István református 1 napos. özv. Szilágyi Gáborné református 76 éves.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképezési és festészeti műterem!**

Divatos női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton újdonságok.

— **A Polgári Takaréék és Segély Szövetkezet** Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

*Legjobb és legszebb
Czipők Dániel czipő
árúházaiban
TELEFON
501
Tolvaj-Debreczen,
Piac-u. 49. partival szemben.*

— **Őszi időnyre a legszebb férfi kalapok** remek szabásu férfi ingek és feltűnést keltő szép nyakkendők teljes választékban megérkeztek Frank Testvérek üzletében, Piac- és Szent Anna- utca sarok.

Győrfi Testvérek
uridivat-, kalap- és fehérremü üzlete
Piac-utca 30. Dréher sörcsarnokkal szemben.
Őszi újdonságok
az összes uridivat ozlikkekben és pipereárakban.

„Henneberg-selyem“ csakis ezt vegyen fekete, fehér és színes K 1.35-161 méterenként! blonsok és felöltökre. Bérmentve és már elvámolv a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. — Selyemgyár Henneberg, Zülich.

Megbízható czímtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Regény-csarnok.

Sötét titok.

Irta: Stevenson Róbert.

(Folytatás.)

De ha nem tennéd meg azt, amire kérek, lelkiismereteden örök teher marad majd az a gondolat, hogy örültségbe és halálba kergettél, holott olyan csekély fáradságodba került volna megmentésem.

Bármennyire bizom is benned, mégis reszket a toll kezemben, mégis remeg szívem és lelkem annál a gondolatnál, hogy tán hiába kértelek. Gondolj rám ebben az órában, mikor olyan kétségbeesésben vergődöm, a minőt semmiféle földi képzelet nem képes leírni. De ha megteszed azt, amire kérek, kétségbeesésem rövid idő mulva úgy elenyészik, mint a köd a nap meleg sugarától.

Segíts rajtam, kedves Lanyon és mentsd me gbarátodat!

Y. H.“

Utóirat. Ez a levél már le volt pecsételve, mikor újabb rémület vett rajtam erőt annál a gondolatnál, hogy ma már nagyon késő van és ennél fogva lehetséges, hogy csak holnap kapod meg leveletem. Ebben az esetben kérek, teljesítsd óhajomat a holnapi nap folyamán, még pedig olyan időben, amely legalkalmasabbnak látszik előtted. Küldöncömét várd be a rákövetkező éjjel. Lehet, hogy akkor már el is késtem s nem segíthetsz többé rajtam . . .

Ha küldöncöm nem jön el hozzád akkor vége mindennek s utóljára láttad barátodat, Yekyll Henryt.

E sorok olvasása után meg voltam győződve, hogy kollégám elvesztette az eszét. De kötelességemnek tartottam, addig is eljárnai sorai értelmében, amíg erről biztos meggyőződést szereztem. Az egész dolog nagyon rejtélyesnek tetszett s ép azért, mert nem voltam tisztában fontosságát illetőleg, nem mertem a kérés teljesítését magamról leráznai.

Azonnal kocsiba ültem és Yekyll házához hajtottam. Az inas már várt reám. Ugyan abban az időben, mint én, ő is kapott ajánlott levelet, melyben meghagyták neki, hogy egészen rendelkezésemre bocsássa magát és gondoskodjék lakatosról. Mikor oda érkeztem, már együtt találtam őket abban a nagy teremben, ahol Deuman orvostanár valamikor előadásokat tartott.

Az ajtó, mely Yekyll szobájába vezetett, nagyon erős volt, a lakat nemkülönben és csaknem két óráig tartott, míg kinyithattuk. A B. betűs fiók nyitva állott, kihuztam hát, letakartam egy nagy kendővel és elvittem magammal lakásomra.

Csak itt vizsgáltam meg tartalmát. A porok gondosan be voltak csomagolva, de még sem úgy, mint patikáros vagy vegyész szokta s így világos volt előttem, hogy Yekyll azokat magánhasználatra készítette. Az egyik papir burkolatát kinyitottam és valami fehér anyagot találtam benne, melyről azt hiszem, hogy jegecesített sóoldat lehetett. Most az üvegese felé fordult figyelmem. Ez félig meg volt töltve vérpiros folyadékkal, amely erős illatot terjesztett és foszforból, valamint illó étherből állhatott. Többi alkatrészeit nem tudtam kitalálni.

Ami a könyvecskét illeti, ebben rövid följegyzések voltak, amelyeket csak a beavatott tudott volna kibetűzni. A mellékelt keltezés arra mutatott, hogy vagv 4—5 esztendő előtt lezárták. Ennyi idő óta nem történt semmi újabb följegyzés. Itt-ott egy szó volt a keltezés mellé írva, többnyire a „duplán“ szó. Egyszer körülbelül a könyvecske elején, több fölkiáltó jel közé ékelve ez a mondat állott:

(Folyt. köv.)

Eladó szőlővesszők.

Gyökerez Európai immunis homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdel, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárszék, Szerémiöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgundi, Kövidinka, Oportó, Szlankamenka, Furmint és még mintegy száz c. emegafajb 1 ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és dugyókertek, így pótlásra is teljesen megfelelnek. Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czím: **Sittes Sándor** Flá, szőlőtelepe Bihardíósreg.

BOROLIN
SOS = BORSZESZ

Felülmulhatatlan háziszser

meghűlés okozta bajok mint rheuma, köszvény, ischias, izületleib, zsá-bában szenvedők fájdalmának megszüntetésére.

Ára kis üvegnek 2 korona nagy üvegnek 2.50 korona, próba üvegnek 1.20 korona.

Gyártják:

Dr. Borovszky R. és Borovszky R.

Budapest, II., Fő utca 73-77. szám.

Kapható mindenütt.

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májloatok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Si-mává, lehorré és átvéve teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában, DEBRECZEN.

Óvd a feleséged.
A képekben nagy személed ellen és több ezer károsítóval teljes nővel, diákról mellett káldi 90 fill. magyar bátyez elvőben
Frau A. KAUPA,
Berlin Sw. 269,
Lindenstr. 61.

Szegénysorsu

nők és férfiak biztos kereset hozhatnak.

Czím a kiadóban!

A szépségápolási speciálisták

együttértenek azzal, hogy az arczbőr elnyerésének egyszerű titka: a **pórusokat tisztítani és tisztán tartani.** Néhány csepp **CORSINI-téle**

EAU DE FLORENCE.

ből a mosdó- vagy fürdővízbe keverve, a pórusok felnyílnak, kitisztulnak. Az eredménye tiszta, puha, egészséges arc-bőr. Az egészségtelen arc-bőr az eldugult pórusoknak a kellemetlen következménye. Használjon naponta **Eau de Florence**-et és bevásárlásnál követelje az eredeti címkes Corsinit (címke színe kék-vörös-arany), a mely Önnek biztosíték ezen töltete víz elsőrangúságáról. Egy szolid üzlet respektálja a vevő akaratát.

Magyarországon mindenütt kapható. Nagybani raktár Magyarország részére: **Török József,** Budapest, Király-utca 12.

Butor részletfizetésre

a legegyszerűbbtől a legmodernebbig kedvező fizetési feltételek mellett, jutányos áron kapható

Grünfeld Mór

püspökladányi butorkereskedőnél, aki levélbeni tudakozódásra minden felvilágosítást is készséggel megad.

Ne vegyetek mást

Könlögés

rekedség katharrus, elnyálkásodás gőrcs és számárhurut ellen, mint a finom ízű

KAISER-féle mell-karamellákat

a 3 fenyővel.

5900 közjegyzőileg igazolt bizonyítvány erről, kezeskednek az eredményért,

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér. Kapható: Mihalovits J., Muraközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna drogueriájában. Ujfehértón Tr. n Gyula, Pá pökladányban Harsányi Lajos gyógyszerárában.

Egy igen csinos

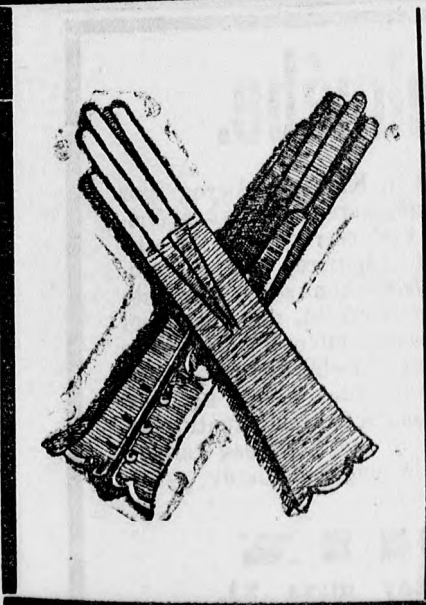
kis terjedelmet elfoglaló rendkívül jó

légszeszmotor

4 lóerőre, rezerva hengerrel és dugattyuval

igen olcsón eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Elkészültek

a legdivatosabb glace, svéd és szarvasbőr

keztük

(bőrkeztük mérték szerint 2 óra alatt készítettnek)

Schöon Sándor

keztük-, kötszer- és orvosi műszertárában

Debreczen, Piacz-u. 12. (Stenczinger-ház.)

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Apró hirdetések.

Minden szö 5 fillér.

Levelezés.

Keresek egy uri embert, aki engem önzetlenül igazán tudna szeretni. Fiatal, szép, molett nő vagyok. »Ördög« jellegre várok levelet.

Pall! Leveledet bár késve megkaptam, igen örvendek, hogy még is életjelt adtál magadról, ezért hálás leszek. Pá, csókol Tusid.

Betöltendő.

Egy 13-14 éves fiu küldöncznek felvételük kiadóhivatalunkban.

Adás-vétel.

Uj harisnya kötések és fejelések a legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Pázmány gyárban Debrecen. Ugyanott tanulók és tanuló lányok fizetéssel felvétetnek.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabásu

öltönyöket 40-50 koronáig.

DEBRECZEN, Sas-utca 4 szám.

Csemege-szállítót szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szállító kivitele. Telefon 294.

Házhelyek. A Szent Anna-utca végén, a Gépjavító műhely, Dohánygyár s Vágóhid közvetlen közelében a Homokkertben kiépített utcasorral szemben, nagyjövőji helyen, mintegy negyven darab 300 négyszögöles ház hely eladó. A telkek vételárának egyharmadát készpénzben kell kifizetni, a többi részét előnyös feltételek mellett az eladók kölcsönképen rajtahagyják az ingatlanon. Eladók pénzintézeti összeköttetést szereztek arra nézve, hogy a telekvásárlóknak előnyös házáépítési kölcsön álljon rendelkezésre. Mindenféle felvilágosítást ad és előjegyzést elfogad Márk Endre ügyészi irodája a Collégiumban.

Egy jókarban lévő, finomabb (nikkelezett) copirprés megvételre kerestetik. Czim a kiadóba.

Bor: czt házilag készített kaspánó. Czim a kiadóba.

Gázcsövek, gázluszterek, egy jókarban lévő víztartály, olajos hordók és egy majdnem új motor eladó. Czim a kiadóban.

Tetőcserép, mész, cement kapható Fa öp és Társa mézkeresi udvarban, Homokkert-utca 121 Hatvan-utca 9.

Lakás.

Két utcai első emeleti lakás mindenik 4 4 szobával tágas előszobával s a modern igényeknek megfelelőleg minden mellékhelyiségében teljes kényelemmel, gáz és villanyvilágítással berendezve november hó 1-től kiadó Hatvan-utca 2-ik szám alatt. Értekezhetni Muraközy László gyógyszerárban.

Különböző.

Izletes házi koszt kapható intelligens családnál a központon. Czim a kiadóban.

Férfi és női kalapokat a legjobb kivitelben javít és tisztít Békés Lajos kalapos műhelye Debreczen, Piacz-utca 46. az udvarban.

Azon rosszakarátu híreszteléssel szemben, hogy a MATILD crémet sehol sem gyártják, tudatom mindazokkal akik használják, hogy a MATILD-crém az összes gyógyszerárakban és drogueriákban kapható.

Ügyes varrónő házakhoz ajánlkozik. Czim a kiadóba.

Uj kosárüzlet, Kossuth-utca 4. Ugyanitt javítások e fogadtatnak

Legforgalmasabb Csapó-utcán (Knoll-házban) Boltok (lakással) 400 forinttól kiadók. Közvetítést díjazok.

Keresek egy jobb fajta szatócs üzletet italméréssel, azonnali átvételre, esetleg lépési díj mellett. Ajánlatot kiadóhivatalhoz K. J. cimre.

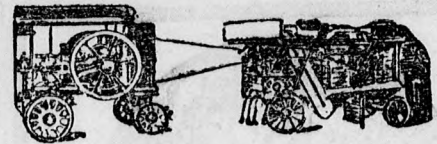
TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RESERVE

Padló lakk!

legolcsóbb beszerzési forrása

a Festék királynál

Hatvan-utca 8. sz. — Telefon 205. szám.

A legújabb rendszerű motorcséplőkészletek, továbbá a legjobb benzín-nyersolaj és szivárgásmotorok, valamint teljes malombereanderések legolcsóbban

TREBITSCH GYULA motor telepén

Budapest, VI., Eötvös-utca 42. kaphatók.

Teljes jótállás! könnyű részletfizetés!

Árjegyzék ingyen!

Ezen jóhírű cég motorai könnyű kezelésűk és nagy erőfejleszték folytán az egész országban nagy elterjedésnek és közkeveltségnek örvendenek.

Köszén és tüzfifa árjegyzék.

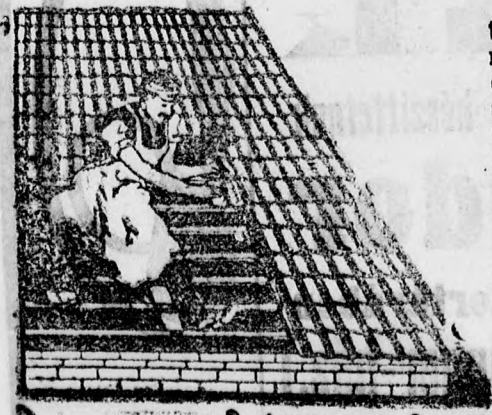
100 kg. száraz vágott fa	K 2 40
500 " " " "	" 11.—
100 " szalon porosz köszén	" 4.40
100 " darabos koks	" 4 20

házhoz szállítva.

Gabányi Sándor Csapó-u. 28. sz.

Telefon 449.

Az építető és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Kereczi Agyag ipar termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a kereczi géposzerép könnyűségénél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15-16 cm. széles és súlya drb.-ként 1'30-1'40 kg. addig a géposzerép 17 1/2 cm. széles és súlya drb.-ként 1'30-1'35 kg. tehát 10-12 %-al könnyebb, kézi cseréptől szükséges 43-45 drb. súlya 55-63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből szükséges 36 drb. súlya 46 kg. Eső után az arány még rosszabb, mivel a kézi cserép 20-25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70-80 kg. súlyu lesz addig a géposzerép csak 8-9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50-51 kg. lesz. A nyers falazati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1. nagyságba is készíti fenti gyár, szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényelmére a helybeli faterkedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetők gyártmányaink gyárvezetőségünkönél is vagy alulírott tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Kereczi agyagipar tulajdonosnál, Széchenyi utca 23.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.